

Proslava 150 godišnjice državne službe izmjere Austrije

Geodetska služba susjedne Republike Austrije proslavila je u vremenu od 3 do 10. 1956 god. 150 godišnjicu prvog početka i daljnjeg djelovanja državne izmjere u Austriji.

Predsjednik Saveznog ureda za službu izmjere i mjera Dr Schiffman uputio je našim saveznim i republičkim organima geodetske službe poziv da putem svojih predstavnika prisustvuju ovoj jubilarnoj svečanosti.

Odazivajući se ovom ljubaznom pozivu izvjestan broj Geodetskih uprava narodnih republika, fakulteta i geodetskih društvenih organizacija uputile su na ovu svečanost u Beč veći broj geodetskih stručnjaka.

Pošto je direktor Savezne geodetske uprave drug Dimitrije Milačić bio sprečen da lično prisustvuje zamolio je druga Ing Marcela Furlan, direktora Geodetske uprave N. R. Hrvatske, da

S lijeva na desno: Ministar D. Dipl. Ing. Zerdik, Dir. kabineta Dr Toldt, Ministar DDDR Illig, Predsjednik Dr h. c. Körner, Načelnik Beča Jonas, Drž. sekretar Dr Fischer, Ing. Furlan Zagreb, Ing. Pruša Prag, Prof. Ing. Peevski Sofija, Rektor DDR Peters Beč.

ga na ovoj svečanosti zastupa i predstavlja geodetsku službu FNRJ.

Delegati i mnoštvo neslužbenih posjetioca iz različitih država Evrope nadmašili su brojčane prognoze priredivača. U okviru proslave održana su u svečanoj dvorani tehničkog muzeja brojna stručna predavanja o značenju povezanosti i uticaju službe izmjere na različite grane državne uprave i privredne djelatnosti u Austriji. U ovim predavanjima istaknuta su također najnovija dostignuća u primjeni fotogrametrije na komasacijama zemljišta i dr.

Stručna kartografska i geodetska izložba, priređena u dijelu izložbenih prostorija Tehničkog muzeja za vrijeme trajanja proslave, pokazala je brojnim posjetiocima na ukusan, zanimljiv i dekorativan način razvoj državne službe izmjere u Austriji od prvog početka do sadaneg doba. Posebne prostorije unutar izložbe služile su prikazivanju najnovijih modela i prototipova geodetskih i fotogrametrijskih instrumenata i pomagala. U preostalom dijelu izložbenih prostorija palače Tehničkog muzeja nalazi se stalna izložba razvoja i napretka svih grana tehnike.

Svečanom činom jubilarne proslave, održanom 6. VI. 1956. u 10 h u svečanoj dvorani Tehničkog muzeja prisustvovao je uz mnoge državne funkcionere i predsjednik Republike, koji je

u svom govoru odao najviše priznanje značenju i ulozi geodetske službe u Austriji. Nastavni govori nadležnog ministra za trgovinu i obnovu, gradskog načelnika grada Beča, te predsjednika saveznog ureda dali su ovoj priredbi biljeg svečanosti i dokaz ugleda, koji je geodetska služba, a time i struka stekla na svome razvojnem putu u vremenu od 150 godina.

Pored ostalih stranih predstavnika Ing Marcel Furlan, direktor Geodetske uprave NRH pozdravio je austrijske kolege i njihovu proslavu u ime geodetske službe FNRJ, zaželivši da u budućnosti dođe do mnogo šire suradnje i mnogostranije izmjene stečenih iskustava među geodetskim stručnjacima Austrije i Jugoslavije.

Povodom ove proslave priredili su za uzvanike svečane prijeme Načelnik grada Beča u gradskoj vijećnici, te Ministar za trgovinu i obnovu u poznatoj palači Pallavicini. Prijemima je prisustvovao i veći broj naših predstavnika.

Službeni predstavnici geodetskih službi pojedinih republika kao i brojni neslužbeni posjetioci ove proslave iz Jugoslavije ponjeli su sobom u domovinu duboke utiske o visokoj kvaliteti i odličnoj organizaciji svih priredaba održanih u okviru proslavljenog jubileja. Na takovom uspjehu srdačno čestitamo austrijskim kolegama.

Tomić

Sastanak stalnog Komiteta Međunarodne Federacije geometara u Londonu od 3.—7. septembra 1956.

Program ovog sastanka bio je raspoređen na dane 3. do 7. septembra, za koje je vrijeme održano svečano ostvorenje, 4 sastanka Komiteta, jedan sastanak finansijske komisije i jedan sastanak Biroa Federacije. Prvog dana bilo je primanje od strane predsjednika općine, 4. IX. baletna predstava u Royal

Festival Hallu, a 5. IX. banket, koji je u čast Sastanka priredio Conseil of Royal Institution of Chartered Surveyors, u sali »Worshipful Society of Apothecaries sa tradicionalnim ceremonijalom, kojim je bio popraćen ovaj svečani banket engleskog društva geometara. Bilo je organizirano razgledanje

¹⁾ The Royal Institution of Chartered Surveyors (Kraljevsko društvo Geometara) — To je veoma staro udruženje čiji početak datira od 1794. god. Okuplja oko sebe sve stručnjake, koji se bave: Radovima oko uređenja posjeda (agriculture and land agency); procjenom zemljišta i zgrada za bilo koje svrhe (Valuation); upravljanjem zgradama (Housing management); regulacijom naselja (Town and country planning); izgradnjom zgrada (Building surveying); radovima koji se odnose na cijene i koštanje građevina (Quantity Surveying); rudarskim mjerenjima (Mining Surveying); državnim premjerom (Land Surveying); hidrografskim mjerenjima (Hydrographic Surveying). Studij i kvalifikacije odnose se na svaku od ovih osam grana posebno. Svakako da pojedine grupe imaju među sobom dodirnih točaka kao na pr. državni premjer i rudarska mjerenja, uređenje naselja i upravljanje zgradama i slično.

Londona autobusima i posjeta Westminster Abby, Towera, kao i eskurzija u Windzor i Crawley.

Dnevni red Sastanaka Komiteta:

Pozdrav predsjednika. Prihvaćanje izvještaja Stalnog Komiteta (Firenza 1955). Obavještenja. Financijski izvještaj. Diskusija o prijedlogu, koji je Bi-rou podnijela financijska Komisija (sastanak održan u Deftu 15. i 16. maja 1956). Pismo R. PERRIN-a, predsjednika II. Tehničke Komisije, od 26. marta 1956). Izvještaj o aktivnosti Stalnih tehničkih Komisija. Izvještaj o aktivnosti Internacionalnog Ureda za zemljišne

Engleska 5, Njemačka 5, Švicarska 4, Holandija 5, USA 4, Austrija 4, Italija 10, Francuska 4, Belgija 10, Švedska 3, Luksemburg 2, Poljska 4, Jugoslavija 1. Pored oficijelnih delegata prisustvovao je i izvjestan broj neoficijelno iz Engleske, USA, Francuske i Italije.

Generalni sekretar je u svom izlaganju napomenuo poteškoće, koje prate sekretara kod preuzimanja dužnosti. Ogromna arhiva s nekoliko hiljada spisa o raznim problemima predstavlja veoma veliko opterećenje za novog sekretara. Zato predlaže da se obrazuje stalni sekretarijat po uzoru na mnoge

odnose (Regime Foncier). Prijedlog Biroa da se Federacija Geometara učlani u Uniju Međunarodnih tehničkih udruženja (U. A. T. I.). Pripreme oko pristupanja finskog Udruženja Geometara. Objašnjenje obzirom na sadašnje stanje Društva geometara Republike Argentine. Izvještaj predsjednika pete Komisije o izmjeni stručnjaka. Kongres FIG-a 1957. Razna pitanja. Završetak.

Na sastanku bilo je zastupljeno 13 nacionalnih organizacija s brojem oficijelnih delegata kako slijedi:

druge međunarodne organizacije na pr. Međunarodne Unije za Geodeziju i Geofiziku.

Drugo pitanje, koje je gen. sekretar postavio na diskusiju, je izdavanje propagandne publikacije, zapravo nastavak publikacije, koju je izdala engleska uprava FIG-a 1936. u zajednici sa Stalnim Komitetom pod naslovom »The International Federation of Surveyors, Historical Note and Standing Orders«. Uslijed ratnih prilika nije se nastavilo izdavanjem ove publikacije. Predložio

je, da se formira komisija za izdavanje ove publikacije iz članova onih zemalja, koje su i prvu izdale t. j. po jedan iz Engleske, Italije, Švicarske, Francuske u zajednici s generalnim sekretarom.

Diskusija, koja se u vezi s ovim prije dlozima razvila, pokazala je, da većina delegacija nije sklona da prihvati instituciju stalnog sekretarijata. Bilo je principijelnih prigovora; da to ne bi bilo u duhu demokratskih načela i tradicije Federacije, a nije manje važan ni financijski problem. Na osnovu sugestija koje su diskutanti dali biro je prihvatio da to pitanje, koje je veoma važno za efikasan rad biroa, prouči do slijedećeg sastanka Stalnog Komiteta.

Usvojen je prijedlog za izdavanje publikacije, kao i predložena komisija.

FINANCIJSKO STANJE FEDERACIJE

Prema izvještaju financijske komisije brojne nacionalne organizacije ne udovoljavaju svojim članskim obavezama t. j. ne plaćaju dužnu kotizaciju.

Budžet Federacije za 1957. god. iznosi na osnovu vjerojatnih i potrebnih izdataka cca 13.000.— Š. Fr. Međutim obzirom na sadašnje stanje kotizacije i novčanih sredstava Federacije, budžet prihoda se ne može ostvariti bez povećanja članskih doprinosa. Na osnovu sadašnjeg stanja i kod 100% uplate kotizacije, ostvario bi se prihod od svega 9.069 s. Fr. Komisija smatra, da se razlika do budžetom predviđene svote namiri povećanjem kotizacije. Kotizacija se sastoji od stalnog i varijabilnog dijela u ovisnosti o broju članova nacionalne organizacije. U prijedlogu komisije predviđa se da i osnovna kotizacija ovisi o broju članova t. j.

za društvo sa 100 članova 25 Š. Fr.
za društvo sa 100—500 čl. 50 Š. Fr.
za društvo preko 500 čl. 100 Š. Fr.

Varijabilni dio da se poveća od sadašnjih 0,50 na 0,80 Š. Fr. po članu nacionalne organizacije.

Komitet je napokon usvojio, da osnovna kotizacija bude za sve članove jednaka, a da se drugi dio kotizacije, koji je u ovisnosti o broju članova nacionalne organizacije u principu poveća.

KONGRES FIG-a

Prema ranijim zaključcima Stalnog Komiteta u Firenci. Kongres FIG-a trebao bi se održati u prvoj polovici septembra 1957. u Holandiji. Međutim nastupile su izvjesne okolnosti, o kojima

je biro vodio pregovore s Međunarodnom Unijom za Geodeziju i Geofiziku. Prema Zaključku Kongresa ove Unije u Rimu 1953., slijedeći kongres se trebao održati u augustu 1957. u Buenos Airesu. Uslijed nastalih političkih prilika konferencija Unije u Parizu odlučila je, da se kongres održi u Toronto Kanadi i to od 3—14. septembra 1957. Na taj način oba kongresa padaju u isto doba, što je svakako prilično nezgodno, obzirom da izvjestan broj geodetskih stručnjaka, koji se zanimaju radom obiju međunarodnih organizacija ne bi mogao prisustvovati Kongresu. Biro Federacije vodio je pregovore sa sekretarijatom Unije u nastojanju da ona promijeni datum održavanja Kongresa u Torontu, međutim to nije uspjelo. Međunarodnoj Uniji za Geodeziju kraj najbolje volje nije uspjelo da izmijeni datum kongresa u Torontu.

Predsjednik prof. Roelofs iznio je, da je upravo taj period od 3—7 septembra najpovoljniji za održavanje kongresa u Holandiji. Premještanje termina na mjesec august je nemoguće, jer u tom slučaju je isključeno da se osigura smještaj, uslijed turističke sezone. Pomicanje na kasnije bilo bi također nezgodno, jer konac septembra ili početak oktobra mjeseca nije pogodno radi atmosferskih prilika, a i brojne nacije, čiji delegati budu prisustvovali u Torontu ne će iz financijskih razloga moći prisustvovati kongresu FIG-a. Uzevši sve ove okolnosti u obzir predsjednik je predložio da se kongres FIG-a odloži za 1958. godinu. Naglasio je da Statut dozvoljava ovakovo rješenje, jer ne precizira da se kongres mora održati svake četiri godine. Jedina nezgoda, koja u tom slučaju nastaje je za generalnog sekretara, čija se dužnost mora u tom slučaju produžiti još na jednu godinu.

Budući da ova odgoda ne će izazvati i dalje neugodnosti t. j. pomicanje slijedećeg kongresa, kojeg organizira austrijsko društvo komitet se složio s prijedlogom da se Kongres Međunarodne Federacije odgodi i održi u prvom tjednu septembra 1958. godine u Holandiji.

Ovom prilikom se odmah raspravilo i pitanje slijedećeg sastanka Stalnog Komiteta. Prema odluci u Firenci i ponudi belgijske delegacije sastanak S. K. u 1957. god. trebao bi se održati u Bruxellesu. Međutim belgijska Unija geometara zamolila je naknadno da to bude 1958. god. za vrijeme održavanja

velike međunarodne izložbe u Bruxellesu, kojom prilikom bi se učesnicima sastanka moglo mnogo toga više pokazati i pružiti. Predsjednik je izvijestio da su stigle još dvije ponude za održavanje sastanka S. K. i to najprije od njemačkog društva pismeno, i na ovom sastanku oficijelno od strane poljske delegacije.

Poljski delegat se suglasio da njemačka ponuda ima svakako prednost i ponovio poziv za sastanak S. K. 1959. u Varšavi. Njemački delegat je izjavio da će njemačko udruženje rado organizirati sastanak S. K. ali u mjesecu junu 1957. u Wiesbadenu ili Frankfurtu a/M.

Prema tome je redosljed sastanaka S. K.-a:

1957. u junu mjesecu u Wiesbadenu ili Frankfurtu (datum i mjesto će se naknadno precizirati).

1958. u Bruxellesu prije kongresa FIG-a.

1959. u Varšavi.

UČLANJENJE FIG-A U UNION DES ASSOCIATION TECHNIQUES INTERNATIONALES (T. A. T. I.).

O stupanju FIG-a u članstvo ove međunarodne Unije raspravljalo se na sastanku u Firenzi, ali se nije donijela odluka o stupanju u članstvo dok se ne prikupe još neke informacije.

Predsjednik je upoznao članove s koristima, koje bi Federacija imala od ovog članstva, obzirom na pomoć, koju Tehnička Unija ima od UNESCO-a za pomoć svojim članovima kod organiziranja međunarodnih skupova, izdavanja, publikacija međunarodnog značaja i slično. Upozorio je na pomoć, koju je Federacija mogla dobiti za štampanje privremenog izdanja tehničkog rječnika, na kojem bi stajalo samo da je štampan uz subvenciju UNESCO-a. Komitet je nakon kraće diskusije zaključio da FIG pristupi u članstvo UATI.

IZVJEŠTAJI O RADU KOMISIJA

Predsjednik I. Komisije (tehnički rječnik) Dr Hegg, iznio je u svom izvještaju historijat rada na redakciji riječnika za geodetsku struku. Sada je konačno redakcija završena i riječnik će se zvati »Vocabulaire du géomètre.« Za slijedeći kongres FIG-a bit će učesnicima podijeljen primjerak privremenog izdanja na tri osnovna jezika, engleski, njemački i francuski.

Izrazio je veliku zahvalnost Birou Federacije na pomoći u radu Komisije, zatim Nacionalnom geografskom institutu u Parizu, Institutu za primijenjenu geodeziju u Frankfurtu i ostalim specijalistima, koji su svojom suradnjom doprinijeli da dođe do konačnog prijevoda pojedinih termina i tako omogućili konačnu redakciju ove publikacije.

Predsjednik II. Komisije (Katastar i seoske komasacije) Perrin izvijestio je o radu i sastanku ove komisije od 5—11 augusta ove godine u Dijonu.

Na ovom sastanku raspravljalo se 6. i 7. augusta o općenitim informacijama te o temi »Uređenje seoskih naselja i odgovarajuća uloga urbanista i geometra«. Nakon toga slijedila je u toku četiri dana posjeta departementima Doubs i Cote d'Or, gdje su delegati mogli vidjeti francuska dostignuća na području uređenja sela.

Na sastanku je podneseno šest pismenih izvještaja i dva usmena, koji su tretirali navedenu tematiku, koja je veoma aktuelna za skoro sve evropske zemlje, obzirom na razvoj industrije i razvoj naselja od ranijeg centra prema slobodnim površinama, te prema tome nastalom problemu uređenja posjeda, koliko za potrebe izgradnje toliko i za ekonomičnu agrikulturnu eksploataciju.

Odlučeno je da se za slijedeći sastanak prouči pitanje:

»Izbor i određivanje elemenata, koji će se uzeti kao baza za procjenu imanja uzetih u komasaciju.«

Obzirom na novu situaciju oko odgode kongresa za 1958. god. predsjednik Perrin je predložio da se umjesto dva sastanka ove komisije u 1957. i 1958. održi jedan prije kongresa u 1958. god.

Predsjednik FIG-a odao je puno priznanje radu ovih komisija i njenim predsjednicima, čijoj aktivnosti treba zahvaliti da su ove komisije postale stalne tehničke komisije FIG-a. Prihvaćen je prijedlog Perrina.

Predsjednik V. Komisije (Međunarodna izmjena mladih stručnjaka) Mario Calabria podnio je pismo Stalnom Komitetu, u kojem iznosi brojne poteškoće oko izmjene mladih stručnjaka, obzirom na različit stupanj tehničkog obrazovanja geometara u raznim zemljama. Predlaže da se tim pitanjem pozabavi budući kongres.

Pojedini delegati su nakon izlaganja Calabria naveli da se i mimo komisije izmjenjuju stručnjaci naročito studenti preko studentske organizacije IAESTE.

U daljnjem radu Komiteta iznio je

generalni sekretar prijedlog talijanske Asocijacije, koji je uputio predsjednik Piccoli, da se izabere za počasnog predsjednika geom. Ezio Fanti predsjednik FIG-a u periodu 1934.—38., kada je organiziran kongres u Rimu. Generalni sekretar je podsjetio delegate da je na prošlom sastanku u Firenci izabran za »počasnog predsjednika« M. Peltier. Iznio je vrste počasnih članova Federacije i napomenuo da je statutom predviđena titula počasnog člana, ali da nije ova počasnog predsjednika. Zato predlaže da titulu »počasni predsjednik« ratificira slijedeći Kongres. Kao dopunu ovog sekretarovog izvještaja i prijedloga predsjednik je izjavio da prijedlog talijanskog predsjednika Piccolia nije više aktuelan, jer ga je talijanska delegacija na ovom sastanku povukla.

Zatim je gen. sekr. izvijestio o prepisci i pripremama oko stupanja finskog društva inženjera i geometara u članstvo, koje nije još oficijelno usvojilo, ali su u toku pripreme. Članovima je podijeljena kopija dopisa i statut finskog društva.

Stalni Komitet je na prijedlog predsjednika ovlastio Dr Schiffmana podpredsjednika Federacije da na Nacio-

nalnom Kongresu njemačkih geodeta zastupa Federaciju.

Švicarski delegat je predložio, da se u duhu prijedloga, koga je još Dr Härry podnio u Beču 1954. nacionalni i generalni izvještaji za kongres umnože i unaprijed dostave učesnicima kongresa.

Dr Gigas njemački delegat izvijestio je o sastanku skupine kartografa u Stokholmu nakon završetka fotogrametrijskog kongresa. Na tom sastanku, na kojemu su prisustvovali poznati svjetski stručnjaci iz oblasti kartografije prodiskutirana su brojna stručna pitanja iz oblasti teoretske i praktične kartografije. Međutim raspravljalo se i o formiranju jedne međunarodne organizacije kartografa, za koju su se izjasnili gotovo svi učesnici ove konferencije. Dr Gigas smatra da već postoji priličan broj međunarodnih organizacija, pa daje sugestiju, da bi se u okviru Međunarodne Federacije Geometara osnovala jedna Komisija za naučnu i praktičnu kartografiju te reprodukciju planova i karata.

Predsjednik je usvojio sugestiju, s tim da se to pitanje detaljnije prouči do slijedećeg sastanka Komiteta.

Ing. M. J.

Međunarodna Unija za geodeziju i geofiziku

PROMJENA DATUMA ODRŽAVANJA KONGRESA

Kongres Međunarodne Geodetske i Geofizičke Unije trebao se, prema odluci Kongresa u Rimu, održati u Buenos Airesu u augustu 1957. Na sastanku Izvršnog Komiteta, koji se održao u Parizu u aprilu 1956. god. odlučeno je, da se to izmijeni i u pogledu datuma i mjesta održavanja.

Jedanaesti Kongres UGGI-a održat će se od 3.—14. septembra 1957. u Torontu Kanada na tamošnjem Univerzitetu.

Međunarodna Geodetska i Geofizička Unija (UGGI) nastala je fuzijom još starijih udruženja na jednom sastanku u Bruxellesu 1919. pod pokroviteljstvom Lige Naroda.

Sada su u njoj začlanjene četrdeset i pet država i svaka država ima pravo da zatraži pristup u Uniju.

Unija ima sedam asocijacija, od kojih se jedna odnosi na geodeziju a šest drugih na razne grane geofizike.

Kongres Unije se redovito i normalno održava svake treće godine, na kojem se postavlja zajednički program rada, omogućuje diskusija i razmjena naučnih iskustava i dostignuća iz grana nauke, koje su u njoj zastupljene. Da bi se osigurao kontinuitet između jednog i drugog kongresa postoji Biro Unije, koji se sastoji od predsjednika, generalnog sekretara i izvršnog komiteta, kojeg sačinjavaju predsjednik, podpredsjednici i generalni sekretar Unije, kao i predsjednici i sekretari svake asocijacije. Glavno legislativno tijelo Unije je Savjet, koji se sastoji od šefova delegacija svake nacije članice, predsjednika, podpredsjednika i generalnog sekretara Unije.

Zaključci se iznose i prihvaćaju na zajedničkom zasjedanju svih delegata na Kongresu.

1946 je UGGI postala član Međunarodnog naučnog Savjeta, a preko ovog tijela je spojena sa UNESCO-m, specijaliziranom agencijom Ujedinjeni Nacija. Međutim za pristupanje Uniji nije

se nikada zahtijevalo da dotična zemlja bude i član Ujedinjenih Nacija.

Ovaj kongres u 1957. god. je naročito važan obzirom na akciju Unije oko organizacije Međunarodne geofizičke godine.

Prva slična međunarodna akcija bila je 1882—83., kad su dvanaest nacija uzele učešća u Međunarodnoj polarnoj godini. Tom prilikom je poslana ekspedicija u polarne krajeve radi opažanja nekih pojava zore, magnetizma i radi meteoroloških opažanja.

Pedeset godina kasnije organizirala se druga Polarna Godina u mnogo većem mjerilu, kojom prilikom su poslale ekspedicije u polarne antartičke krajeve, a u kojima je učestvovalo 16 nacija.

Napredak nauke naročito metoda, koje se upotrebljavaju za ispitivanje ionosfere, a i drugih prirodnih pojava, potaknuo je Uniju da organizira treću geofizičku godinu ne nakon pedeset nego već nakon 25 godina. U međuvremenu naučni radovi na području Artika su doprinijeli da je Artik postao mnogo poznatiji od tropskih područja. U tu

svrhu je četrdeset i šest nacija pristalo na suradnju na jednom svestranom ispitivanju zemaljskog tijela u periodu od 18 mjeseci počevši od 1. jula 1957. god. Ovaj veliki naučni podhvat nazvan je Međunarodna geofizička godina 1957.—1958.

Međunarodna geofizička godina ne zanima samo UGGI, nego i mnoge druge međunarodne naučne organizacije kao Međunarodnu astronomsku Uniju, Međunarodnu Radio-Uniju te Svjetsku meteorološku organizaciju. Radi toga Specijalni komitet za međunarodnu geofizičku godinu (C. S. A. G. I.) ne podnosi svoj izvještaj samo UGGI-u nego i Savjetu Međunarodne naučne Unije.

Rezultati ove međunarodne akcije na naučnom proučavanju zemlje i područja oko nje u velikim visinama je naročito interesantno ako se uzme u obzir napredak u tehničkom smislu oko puštanja umjetnih satelita i drugih dostignuća u upoznavanju i proučavanju atmosfere.

Ing. M. J.